

	วิธีปฏิบัติ เรื่อง : แนวปฏิบัติการดูแลผู้ป่วยฉีดยา เข้าน้ำวุ้นตา (IVT) แบบผู้ป่วยนอก (OPD case)	หน้า 2 / 9
		รหัสเอกสาร : WI-NUR-STU-064 แก้ไขครั้งที่ : - วันที่แก้ไข : 04 ก.พ. 2568

1. นโยบาย

จัดระบบการให้บริการผู้ป่วยในหัตถ์ตรวจตาให้มีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการฉีดยาเข้าน้ำวุ้นตา(IVT) แบบผู้ป่วยนอก(OPD case) ได้ตามมาตรฐาน
- 2.2 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติงานของพยาบาลและเจ้าหน้าที่ห้องตรวจตา

3. ขอบเขต

ครอบคลุมเฉพาะการให้บริการผู้ป่วยโรคตาที่มารับบริการฉีดยาเข้าน้ำวุ้นตา (IVT) แบบผู้ป่วยนอก(OPD case) ที่ห้องตรวจตา โรงพยาบาลอุตรธานี

4. กลุ่มเป้าหมาย

พยาบาลและเจ้าหน้าที่ห้องตรวจตา

5. นิยามศัพท์/คำจำกัดความ

การฉีดยาเข้าน้ำวุ้นตา หมายถึง การรักษาโรคของจอตา โดยวิธีการฉีดยาเข้าน้ำวุ้นตาที่ลูกตาส่วนหลัง ซึ่งเป็นด้านหลังของลูกตา

โรคของจอตา ที่รักษาได้ด้วยการฉีดยาเข้าน้ำวุ้นตา ได้แก่ ภาวะหลอดเลือดผิดปกติที่จอตา และจอตาบวมจากสาเหตุต่างๆ เช่น จุดภาพชัดเสื่อมในผู้สูงอายุ ภาวะเบาหวานขึ้นจอตา หลอดเลือดดำที่จอตาอุดตัน เป็นต้น

การทำหัตถการแบบผู้ป่วยนอก หมายถึง การทำหัตถการหรือการผ่าตัดแบบวันเดียวกลับ เป็นการให้บริการพยาบาลผู้ป่วยที่มารับการผ่าตัดหรือหัตถการที่มีการล่องลำเข้าสู่ร่างกาย โดยมีการเตรียมการล่วงหน้าก่อนการผ่าตัดหรือหัตถการ และให้ผู้ป่วยกลับบ้านได้ในวันที่ทำการผ่าตัดหรือทำหัตถการ โดยอยู่ในโรงพยาบาลไม่เกิน 24 ชั่วโมง ไม่พักค้างคืน

6. แผนผังการปฏิบัติงาน (Work Flow) (หน้าถัดไป)

- 6.1 กรณีนัดมาฉีดยา ในวันที่แพทย์ไม่ได้ตรวจ OPD
- 6.2 กรณีฉีดยา ในวันที่แพทย์ตรวจ OPD (ฉีดหลังตรวจ)

7. เอกสารอ้างอิง

7.1 วีรวิทย์ อิ่มสำราญ. (2564). รพ.วัดไร่ขิง ตอบคำถาม.. “ฉีดยาเข้าน้ำวุ้นตา” รักษาโรคตาจริงหรือ, สืบค้น 5 มิถุนายน 2567, จาก <http://www.hfocus.org/content/2020/05/19419>

7.2 โสมนัส กุศลสุวรรณ. (2561). การฉีดยาเข้าน้ำวุ้นตา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจักษุวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล.

7.3 อุษาวดี อัครวิเศษ. (2561). การพยาบาลผู้ป่วยที่มารับการผ่าตัดแบบผู้ป่วยนอกหรือแบบวันเดียวกลับ. ใน สหิตกัญญา ดวงรัตน์ และคณะ (บ.ก.), Safety in One Day Surgery (ODS) ความปลอดภัยของการผ่าตัดแบบวันเดียวกลับ (พิมพ์ครั้งที่ 1). (น.103-116). โรงพิมพ์เทพปัญญาวิจัย.

7.4 Friedman DA, Mason JO, Emond T, Mcgwin G. Povidone iodine contact time and lid speculum use during intravitreal injection. Retina 2013; 33: 975-81.

	วิธีปฏิบัติ เรื่อง : แนวปฏิบัติการดูแลผู้ป่วยฉีดยา เข้าน้ำวุ้นตา (IVT) แบบผู้ป่วยนอก (OPD case)	หน้า 3 / 9
		รหัสเอกสาร : WI-NUR-STU-064 แก้ไขครั้งที่ : - วันที่แก้ไข : 04 ก.พ. 2568

8. ตัวชี้วัด

- 8.1 ร้อยละของผู้ป่วยที่เข้ารับการฉีดยาเข้าน้ำวุ้นตาแบบผู้ป่วยนอก (OPD case)
- 8.2 ร้อยละของความไม่พร้อมในการเตรียมฉีดยาเข้าน้ำวุ้นตา (อุปกรณ์ฉีด/ยาฉีด)
- 8.3 ร้อยละความพึงพอใจของผู้ป่วย/ผู้รับบริการ

9. ภาคผนวก (หน้าถัดไป)

แนวทางการปฏิบัติ เรื่องขั้นตอนฉีดยาเข้าน้ำวุ้นตา (intravitreal injection)

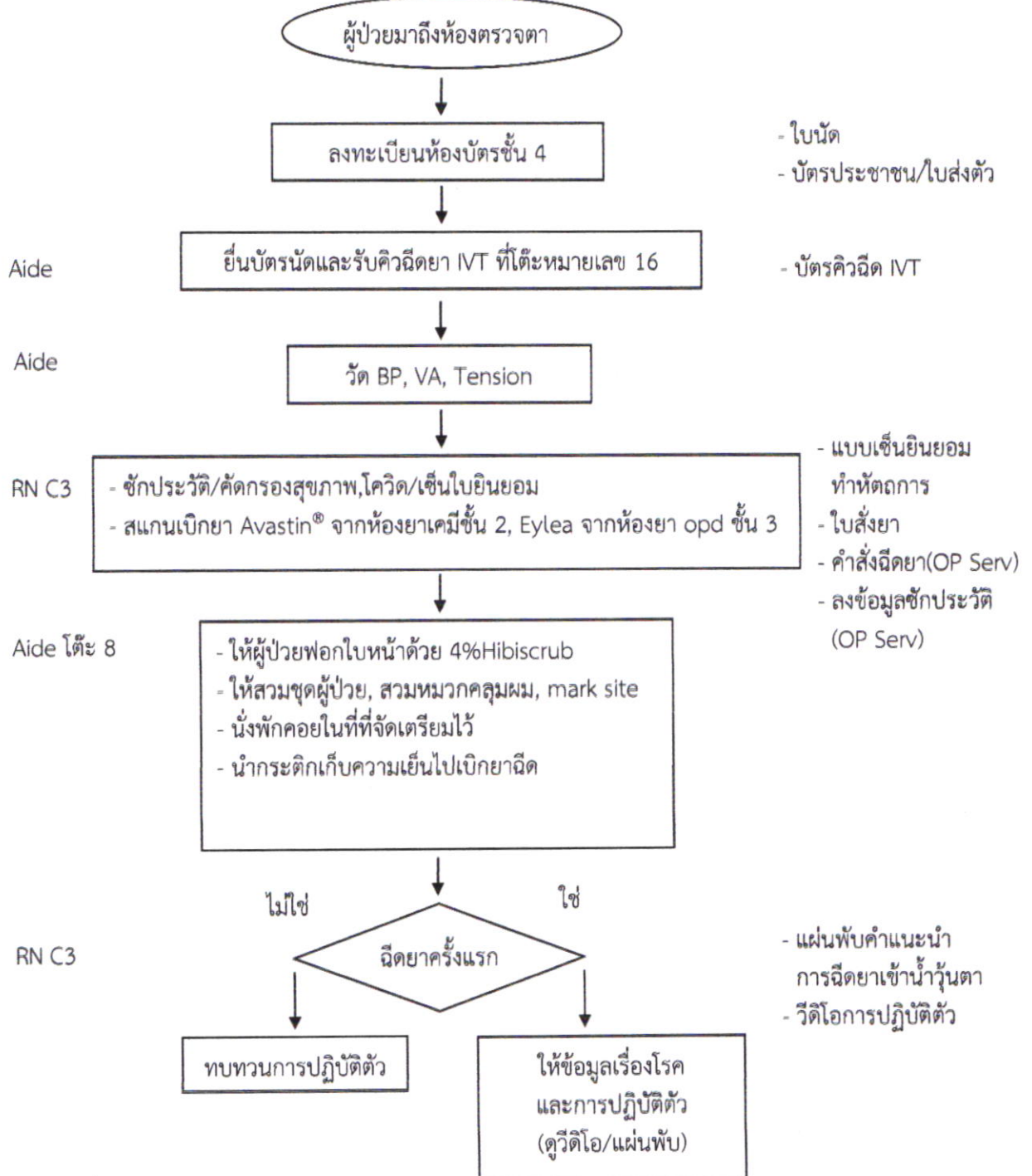
 โรงพยาบาลอุดรธานี Udon Thani Hospital	วิธีปฏิบัติ เรื่อง : แนวปฏิบัติการดูแลผู้ป่วยฉีดยา เข้าน้ำวนตา (IVT) แบบผู้ป่วยนอก (OPD case)	หน้า 4 / 9
		รหัสเอกสาร : WI-NUR-STU-064 แก้ไขครั้งที่ : - วันที่แก้ไข : 04 ก.พ. 2568

6.1 ผังการปฏิบัติ (Work Flow) กรณีนัดมาฉีดยา ในวันที่แพทย์ไม่ได้ออกตรวจ OPD

ผู้รับผิดชอบ

ขั้นตอน

เอกสารที่เกี่ยวข้อง



 โรงพยาบาลอุบลรัตน์ Udon Thani Hospital	วิธีปฏิบัติ เรื่อง : แนวปฏิบัติการดูแลผู้ป่วยฉีดยา เข้าน้ำวันตา (IVT) แบบผู้ป่วยนอก (OPD case)	หน้า 5 / 9
		รหัสเอกสาร : WI-NUR-STU-064 แก้ไขครั้งที่ : - วันที่แก้ไข : 04 ก.พ. 2568

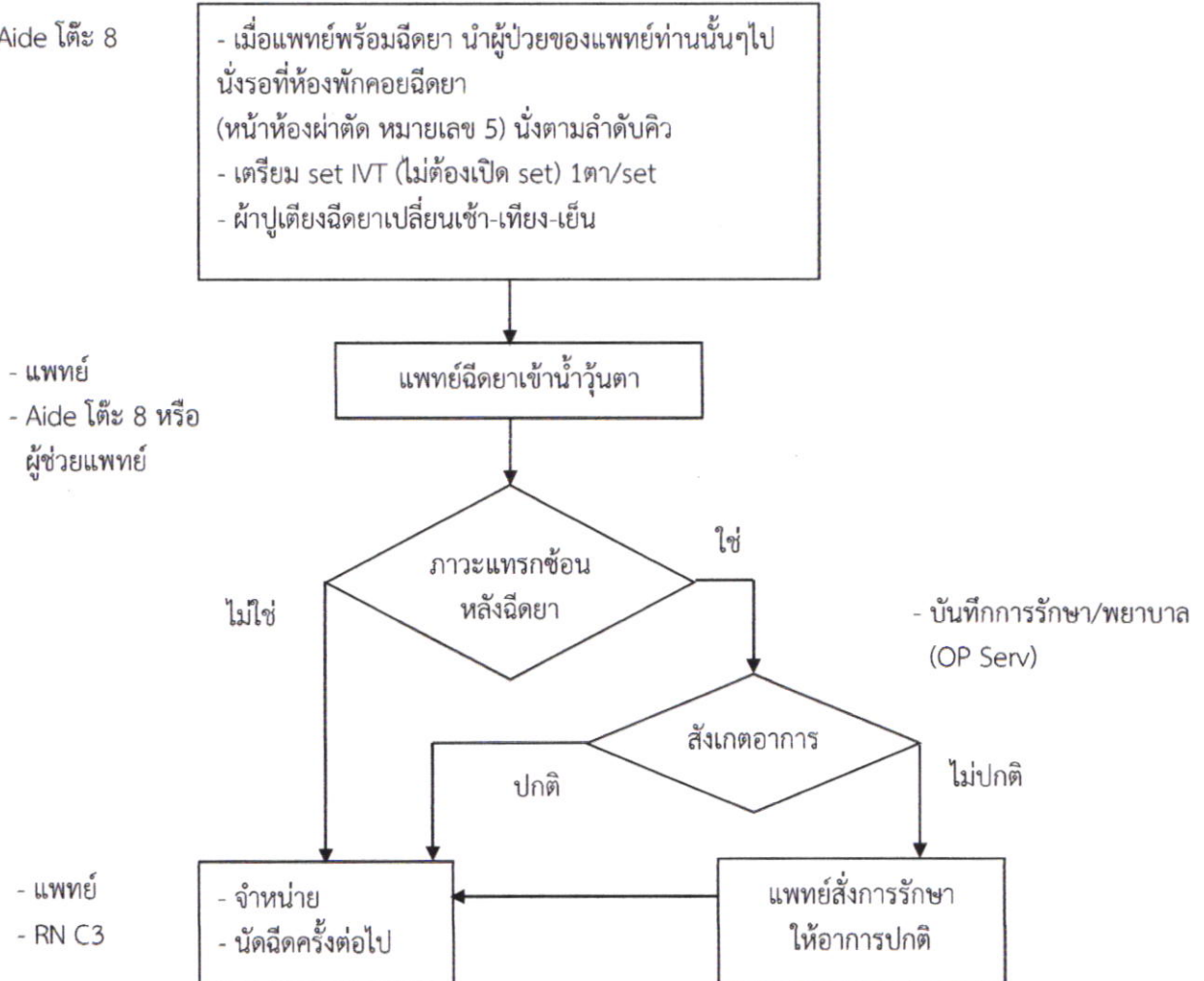
6.1 ผังการปฏิบัติ (Work Flow) กรณีนัดมาฉีดยา ในวันที่แพทย์ไม่ได้ออกตรวจ OPD (ต่อ)

ผู้รับผิดชอบ

ขั้นตอน

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

Aide โต๊ะ 8



 โรงพยาบาลอุบลราชธานี Udon Thani Hospital	วิธีปฏิบัติ เรื่อง : แนวปฏิบัติการดูแลผู้ป่วยฉีดยา เข่าน้ำวันตา (IVT) แบบผู้ป่วยนอก (OPD case)	หน้า 6 / 9
		รหัสเอกสาร : WI-NUR-STU-064 แก้ไขครั้งที่ : - วันที่แก้ไข : 10/4 ก.พ. 2568

6.2 ผังการปฏิบัติ (Work Flow) กรณีฉีดยา ในวันที่แพทย์ออกตรวจ OPD (ฉีดหลังตรวจ)

ผู้รับผิดชอบ

ขั้นตอน

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

แพทย์

แพทย์มีคำสั่งฉีดยาเข่าน้ำวันตา

- order ใน OP Serv
- ไปนำทาง

RN C3

- คัดกรองสุขภาพ,โควิด/เซ็นใบยินยอม
- สแกนเบิกยา Avastin® จากห้องยาเคมีชั้น 2, Eylea จากห้องยา opd ชั้น 3

- แบบเซ็นยินยอม
- ทำหัตถการ
- ใบสั่งยา
- คำสั่งฉีดยา(OP Serv)

Aide โต๊ะ 8

- ให้ผู้ป่วยฟอกใบหน้าด้วย 4% Hibiscrub
- ให้สวมชุดผู้ป่วย, สวมหมวกคลุมผม, mark site
- นั่งพักคอยในที่ที่จัดเตรียมไว้
- ให้ลำดับคิวฉีดยา IVT
- นำกระดิกเก็บความเย็นไปเบิกยาฉีด

ฉีดยาครั้งแรก

ไม่ใช่

ใช่

RN C3

ทบทวนการปฏิบัติตัว

ให้ข้อมูลเรื่องโรค
และการปฏิบัติตัว
(ดูวิดีโอ/แผ่นพับ)

- แผ่นพับคำแนะนำ
- การฉีดยาเข่าน้ำวันตา
- วิดีโอการปฏิบัติตัว

 โรงพยาบาลอุตรดิตถ์ Udon Thani Hospital	วิธีปฏิบัติ เรื่อง : แนวปฏิบัติการดูแลผู้ป่วยฉีดยา เข้าน้ำวันตา (IVT) แบบผู้ป่วยนอก (OPD case)	หน้า 7 / 9
		รหัสเอกสาร : WI-NUR-STU-064 แก้ไขครั้งที่ : - วันที่แก้ไข : 04 ก.พ. 2568

6.2 ผังการปฏิบัติ (Work Flow) กรณีฉีดยา ในวันที่แพทย์ออกตรวจ OPD (ฉีดหลังตรวจ) ..ต่อ

ผู้รับผิดชอบ

ขั้นตอน

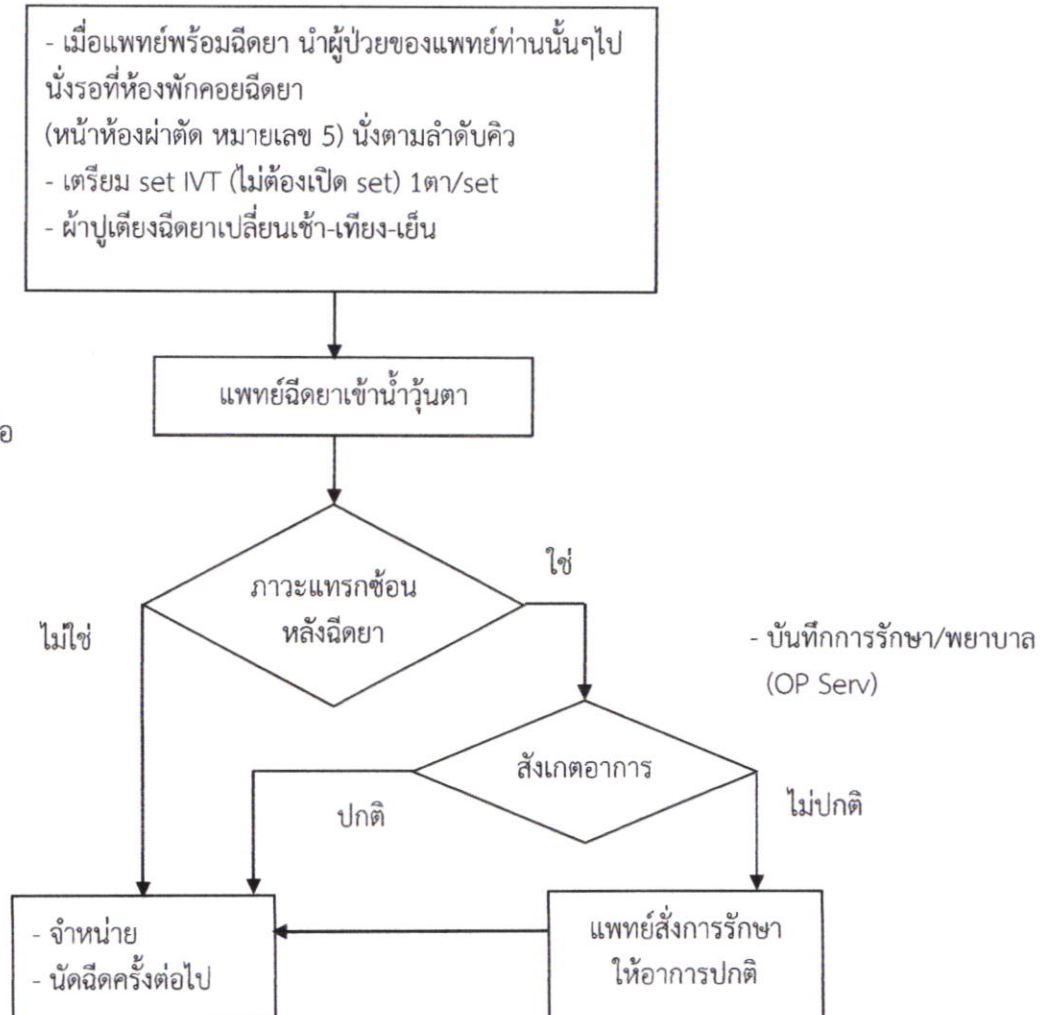
เอกสารที่เกี่ยวข้อง

Aide โต๊ะ 8

- เมื่อแพทย์พร้อมฉีดยา นำผู้ป่วยของแพทย์ท่านนั้นๆ ไปนั่งรอที่ห้องพักคอยฉีดยา (หน้าห้องผ่าตัด หมายเลข 5) นั่งตามลำดับคิว
- เตรียม set IVT (ไม่ต้องเปิด set) 1 ตา/set
- ผ้าปูเตียงฉีดยาเปลี่ยนเข้า-เตียง-เย็น

- แพทย์
- Aide โต๊ะ 8 หรือผู้ช่วยแพทย์

- แพทย์
- RN C3



 โรงพยาบาลอุดรธานี Udon Thani Hospital	วิธีปฏิบัติ เรื่อง : แนวปฏิบัติการดูแลผู้ป่วยฉีดยา เข้าน้ำวุ้นตา (IVT) แบบผู้ป่วยนอก (OPD case)	หน้า 8 / 9
		รหัสเอกสาร : WI-NUR-STU-064 แก้ไขครั้งที่ : - วันที่แก้ไข : 04 ก.พ. 2568

9. แนวทางการปฏิบัติ เรื่อง ขั้นตอนฉีดยาเข้าน้ำวุ้นตา (intravitreal injection)

มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. หยอด tetracaine eye drop /ป้าย xylocaine gel ในตาข้างที่จะฉีดยา ตรวจสอบข้างให้ถูกต้องตามหลักการ identify checklist
2. นำผู้ป่วยเข้าไปในห้องฉีดยา
3. แพทย์และเจ้าหน้าที่ใส่หมวก หน้ากาก ชุดคลุมสะอาด และปฏิบัติตามหลัก Aseptic technique อย่างเคร่งครัด
4. เตรียมตาข้างที่จะฉีดยาให้ปลอดเชื้อโดยหยอด 10% povidine iodine solution (ครั้งที่ 1) ลงบน cornea และ conjunctival fornix แล้ว paint ทำความสะอาดเปลือกตาและผิวหนังโดยรอบด้วย 10% povidine iodine
5. ปูผ้าช่องสะอาด
6. ใส่ lid retractor และกำหนดจุดที่จะฉีดยาดำแหน่ง inferotemporal quadrant (ห่างจาก limbus 3 มม. ใน aphakic หรือ pseudophakic eye, 4 มม. ใน phakic eye) จากนั้นรอระยะเวลาหลังการหยอด 10% povidine iodine ครั้งที่ 1 ครบ 3 นาที
7. เมื่อระยะเวลาหลังการหยอด 10% povidine iodine ครั้งที่ 1 ครบอย่างน้อย 3 นาทีแล้ว ให้ใช้ไม้พันสำลีชุบ 10% povidine iodine solution แตะลงบนตำแหน่งที่จะฉีดยาอีกครั้ง (ครั้งที่ 2) และรออีกอย่างน้อย 30 วินาที
8. ฉีดยาเข้าน้ำวุ้นตาโดยใช้ไม้พันสำลีปลอดเชื้อ displace conjunctiva บริเวณที่จะฉีดยาก่อนแทงเข็ม (insulin syringe หรือเข็ม 27G หรือ 30G) ทิศตั้งฉากกับ sclera ลงไปเพียงครึ่งเข็มโดยให้ปลายเข็มชี้ไปในทิศทางกลางลูกตา หากเป็นไปได้ควรเลือกบริเวณที่มี conjunctival vessel น้อยเพื่อลดความเสี่ยงต่อการเกิด subconjunctival hemorrhage หลังฉีดยา
9. เมื่อฉีดยาเสร็จแล้ว หลังถอนเข็มให้ใช้ไม้พันสำลีแห้งอันใหม่กดบริเวณที่ถอนเข็มทันที หากมี subconjunctival hemorrhage ให้กดไว้จนกว่าเลือดหยุด
10. ทำ AC paracentesis ทุกสายในรายที่ฉีดยาปริมาณ 0.1 mL (เช่น Triamcinolone) หลังทำให้กดบริเวณที่แทงเข็มด้วยไม้พันสำลีแห้งนาน 1 นาที ส่วนในรายที่ฉีดยาปริมาณ 0.05 mL ไม่ต้องทำ AC paracentesis (ยกเว้นกรณีที่มีความดันตาขึ้นสูงเท่านั้น)
11. ล้างตาด้วย NSS อย่างต่ำ 20 mL เพื่อป้องกัน toxicity จาก residual povidine iodine ที่ ocular surface จากนั้นถอด lid retractor ออก

	วิธีปฏิบัติ เรื่อง : แนวปฏิบัติการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อ เข้าน้ำวุ้นตา (IVT) แบบผู้ป่วยนอก (OPD case)	หน้า 9 / 9
		รหัสเอกสาร : WI-NUR-STU-064 แก้ไขครั้งที่ : - วันที่แก้ไข : 04 ก.พ. 2568

9. แนวทางการปฏิบัติ เรื่องขั้นตอนฉีดยาเข้าน้ำวุ้นตา (intravitreal injection) ..ต่อ

12. ให้หยอดยา tobramycin eye drop และ terramycin eye ointment ก่อนปิดตา
13. ปิดตาข้างที่ฉีดยาด้วย eye pad และเช็ดทำความสะอาดผิวหนังโดยรอบ
14. ให้คำแนะนำแก่ผู้ป่วยว่าสามารถเปิด eye pad ออกได้เมื่อกลับถึงบ้าน และให้ใช้ผ้าสะอาดชุบน้ำเช็ดหน้าแทนการล้างหน้า ห้ามน้ำเข้าตา 3-7 วัน
15. ออกใบนัดติดตามอาการภายหลังจากการฉีดยา และให้คำแนะนำแก่ผู้ป่วยและญาติว่าหากผู้ป่วยมีอาการปวดตา ตาแดง ตามัวลง อาจมีการติดเชื้อแทรกซ้อนให้รีบมาพบแพทย์ก่อนวันนัด